

Lääne-Harju Koostöökogu:

1) Uued töökohad ei saa ju olla ainus riikliku tasandi indikaator. Kui sekkumislehel on kolm vajadust:

- 1) säilitada ja arendada kogukonda
- 2) luua atraktiivseid ja hästi tasustatud töökohti
- 3) säilitada maaelu positiivne kuvand ja propageerida maaelu

Siis indikaator täidab ju ainult üht neist.

Tuleb välja mõelda ka indikaatorid, mis näitaksid maakogukondade arengut ja maaelu kuvandi muutumist.

2) Tegelikult ei saa üldse olla rahul, et ka maamajanduse ainus eesmärk on uute töökohtade loomine. Ehk eesmärk "luua atraktiivseid ja hästi tasustatud töökohti" asemel võiks olla hoopis maamajanduse edendamine. Ja indikaatoriteks lisaks töökohtadele ka näiteks uued või paremad tooted ja teenused, mitmekesisem maamajandussektor, innovatsioon maamajanduses jne.

3) Tegevusgruppide puhul loetletakse toetatavate tegevustena jooksvaid ja elavdamiskulusid ning rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistamise kulusid. Sel perioodil tuli määrust muuta, et abikõlblik oleks ka siseriiklike koostööprojektide ettevalmistamine. Ei tohiks seda viga sel perioodil teha ehk kohe algusest peaks nimetama ka siseriikliku projekti ettevalmistamist jm tegevusgruppide vahelist koostööd (nt elavdamiskulude all).

4) Jätkuvalt oleme arvamusel, et strateegiate eelarved ei tohiks kujuneda hindamise põhjal, ka mitte 10 % ulatuses. LEADER töögrupis jäi valdavaks arvamus, et hindamise tulemusel strateegiate järjestamine ei teeni eesmärki (paremad strateegiad), vaid tulemuseks on kallimad strateegiad ja konsultatsioonifirmade tulu.

5) Küsitav on, mida mõeldakse lausega "Kohalik tegevusgrupp võib olla taotlejaks projektidel, mis omavad laiemat mõju või mille järgi on piirkonnas vajadus, kuid puudub initsieerija." Et kui näiteks mõnel teemal, no näiteks kohalik toit, on olemas teine initsieerija, no näiteks mõni toidutootja, kes hakkab looma toiduvõrgustikku, aga valib partnereid oma mugavuse järgi ja jätab välja sarnased tootjad, ehk konkurendid, kas siis tegevusgrupp ei või oma initsiatiivil alteratiivset kõigile avatud võrgustikku luua? Ehk selles lauses ei peaks kasutama täiendit "kui puudub initsieerija".

6) Küsimusi tekitab ka toetuste määr:

Maksimaalne toetuse määr on ettevõtlusele suunatud projektidel 50%.

Mitte tootlike investeeringute korral on toetuse määr kuni 90%.

Kogukonnateenususe korral on toetuse määr kuni 90%.

Selle loetelu alla ei sobi kuidagi kogukondade pehmed tegevused, ei ole nad ei mittetootlikud investeeringud, kogukonnateenus ega ettevõtlusele suunatud projekt.

Sõnastus võiks olla:

"Mittetootlike investeeringute ja tegevuste korral on toetuse määr kuni 90 %"

Mulgimaa Arenduskoda:

Meil vaid üks tähelepanek strateegia rakendamise sekkumislehel. Seal kus on: Toetust saanud kohalike tegevusgruppide ülesanneteks on lisaks strateegia koostamise sekkumises välja toodud nõuetele:

- Vastutab strateegia rakendamise, **hindamise** ja strateegia seire eest;

Üheks ülesandeks strateegia hindamine. Ei saa aru kuidas tegevusgrupid ise peaksid omi strateegiaid hindama. Me saame seirata ja hoolitseda rakendamise eest aga hindamine ? Ka jooksvate ja elavdamiskulude kasutamisel on nimetatud üheks tegevuseks strateegia rakendamisega seotud hindamist.